

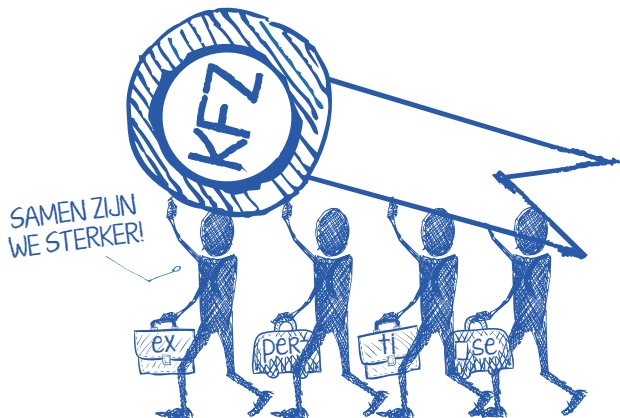
Aan de slag met KFZ

Deskundigheidsbevordering
voor Beschermd Wonen en
Maatschappelijke Opvang

Over KFZ

Binnen het Beschermd Wonen (BW) en de Maatschappelijke Opvang (MO) willen professionals zich ontwikkelen op het gebied van kwaliteit van zorg. Zaken die spelen zijn bijvoorbeeld agressieve incidenten op de opvang, de vraag hoe ervaringsdeskundigheid in te zetten, hoe personeel te scholen op gebied van forensische zorg of bijvoorbeeld hoe risicofactoren vast te kunnen stellen om de beste begeleiding te kunnen geven.

Kwaliteit Forensische Zorg (KFZ) is een programma waarbinnen de forensische zorgsector werkt aan deze ontwikkeling van kwaliteit. Dit doet zij door middel van het vrijmaken van subsidie voor onderzoeken in de sector waarbij programma's en producten worden opgeleverd.

In de afgelopen jaren zijn er voor verschillende doelgroepen veel KFZ-producten opgeleverd. Deze KFZ-producten kunnen bijvoorbeeld een ontwikkelde checklist zijn, een interventiemodel, een implementatiehandreiking of een ontwikkelde e-module zijn met als doel het verhogen en optimaliseren van de kwaliteit van de forensische zorg. Sommige producten zijn specifiek voor de BW/MO-sector gemaakt, maar er zijn ook producten met een klinische of ambulante focus die met een beetje aanpassing goed te gebruiken zijn binnen de BW/MO-sector.

Een samengestelde werkgroep met forensisch deskundige professionals heeft voor dit boekje een selectie gemaakt van de beschikbare KFZ-producten en hierbij gekeken naar de toepasbaarheid/buikbaarheid binnen de BW/MO-sector. Dit heeft geresulteerd in een overzicht van acht producten.

Door middel van ☆ wordt aangegeven in hoeverre het product al direct toepasbaar in de BW/MO-sector is.

Het is niet verplicht om de producten te gebruiken, dit boekje dient vooral als hulpmiddel om wegwijs te worden in het aanbod van KFZ. Hoe een product het beste kan worden ingevoerd, is voor elk product en elke organisatie anders.

Wil je meer weten over het invoeren of wel implementeren van een KFZ-product, kijk dan in het eindrapport van het betreffende product.

Wil je meer weten over KFZ en wat KFZ precies doet? Kijk dan op www.kfz.nl. Tevens zijn hier alle resultaten te vinden van reeds afgelegde onderzoeken: www.kfz.nl/resultaten. In de digitale versie van deze factsheet kun je doorklikken op het call-nummer dat tussen haakjes achter de titel staat.

Ervaringsdeskundigheid in de forensische psychiatrie (Call 2016-47)

Voor wie: Professionals die in de forensische GGZ werken en te maken hebben met ervaringsdeskundigen, cliënten en naasten.

Type product: Onderzoeksrapportage en praktische gids.

Wat levert dit product je op? Dit product biedt inzicht in hoe je ervaringsdeskundigheid inzet binnen de organisatie. Binnen de forensische GGZ wordt het belang van herstel ondersteunende interventies, waaronder de inzet van ervaringsdeskundigheid, steeds meer onderkend en dit kan mogelijke positieve effecten hebben op het herstelproces van de client.

Toepasbaar BW/MO-sector:

* Implementatie van dit product vóór juli 2021, wordt beloofd door ForZo/JJI. Meer informatie hierover is te vinden in de Handleiding Bekostiging & Verantwoording 2020.

Forensische Leerlijn

Voor wie: Professionals in de forensische zorg die werkzaam zijn binnen klinische zorg, ambulante zorg, beschermd wonen en maatschappelijke opvang. Zowel geschikt voor nieuwe medewerkers als voor meer ervaren werkers.

Type product: E-modules.

Wat levert dit product je op? Dit product draagt bij aan de deskundigheidsbevordering en de ontwikkeling van vakmanschap van professionals. Aanmelden kan via het portaal van GGZ Ecademy (zie een stappenplan op <https://forensischeleerlijn.nl/aandeslag>).

Voor de BW/MO sector zijn met name de volgende modules relevant:

1. **Basistraject thema werk- en leefklimaat**
 - a. Rol van de forensisch professional
 - b. Rol van de forensische cliënt
2. **Basismodule Maatschappelijke Opvang**
 - a. Basismodule Forensisch werken binnen het Beschermd Wonen en de Maatschappelijke Opvang
3. **Verdiepingsmodules Maatschappelijke Opvang**
 - a. Omgaan met dwang en drang binnen krachtgericht werken
 - b. Omgaan met agressie binnen de Maatschappelijke Opvang

Toepasbaar BW/MO-sector:

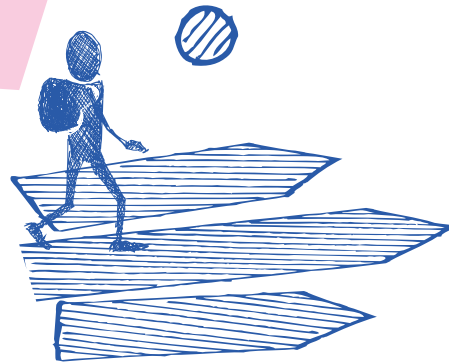
Krachtgericht werken aan veiligheid binnen de Maatschappelijke Opvang (Call 2016-54)

Voor wie: Professionals die werkzaam zijn in de BW/MO-sector.

Type product: Handelingsprotocol en werkboek gericht op het stimuleren van krachtgericht werken.

Wat levert dit product je op? Dit product biedt de mogelijkheid om winst te behalen en inzicht te krijgen in het verbeteren van krachtgericht werken aan veiligheid in de MO-sector met als doel de veiligheid en de kansen op terugkeer in de maatschappij te bevorderen. Tevens is in dit onderzoek bekeken welke factoren van belang zijn voor het vormgeven van een zo veilig mogelijk leefklimaat. Het werkboek biedt verdieping en theoretische achtergrond van het kortere handelingsprotocol.

Toepasbaar BW/MO-sector:

Proactieve Agressiebeheersing voor Opvangvoorzieningen (PAvO) (Call 2016-55)

Voor wie: Professionals die werkzaam zijn in opvangvoorzieningen waar regelmatig agressie-incidenten plaatsvinden.

Type product: Methode voor proactieve agressiebeheersing.

Wat levert dit product je op? Dit product biedt de mogelijkheid om meer inzicht te krijgen in het patroon van gebeurtenissen waarin agressief gedrag ontstaat. Proactieve agressiehantering gaat ervan uit dat het melden/registreren van agressie-incidenten inzicht geeft in deze situaties, gebeurtenissen en triggers. Dit inzicht kan helpen bij het reageren en inspelen op agressie-incidenten en het organiseren van een aanpak om (dreigende) agressie te voorkomen wat voor een gezonder leef- en werkklimaat zorgt voor cliënten en professionals.

Toepasbaar BW/MO-sector:

Risicotaxatie Ambulant, FARE (Call 2015-38/39(2))

Voor wie: Professionals die werkzaam zijn binnen een forensische ambulante setting, forensische poliklinieken en ForFACT.

Type product: Risicotaxatie- en behandel-evaluatie instrument.

Wat levert dit product je op? Dit product biedt de mogelijkheid om bij cliënten de belangrijkste risicofactoren vast te stellen om het recidiverisico in te kunnen schatten. Het doel is een effectievere behandeling te kunnen bewerkstelligen. De FARE bestaat uit zes statische (onveranderbare) en elf dynamische (in ontwikkeling/beweging) risicofactoren. De risicotaxatie op basis van statische factoren geeft zicht op de mate waarin crimineel gedrag onderdeel uitmaakt van de levensloop. De risicotaxatie op basis van de dynamische risicofactoren biedt richtlijnen voor het opstellen van behandel-doelen, waaronder veranderingen in het recidiverisico (terugval in delictgedrag) worden bewerkstelligd.

Toepasbaar BW/MO-sector:

Vanuit KFZ is er een call/onderzoeksvraag uitgezet waarbij er een checklist, een semigestructureerd interview en een risicotaxatie-instrument ontwikkeld gaat worden specifiek voor de BW/MO sector. **De verwachte opleverdatum is nog niet bekend.**

Risicofactoren en functioneringsniveau LVB (Call 2015-42)

Voor wie: Professionals die werkzaam zijn bij (forensisch) psychiatrische instellingen of (gespecialiseerde) VG-instellingen waar cliënten met LVB (Licht Verstandelijke Beperking) problematiek die behandeling en/of begeleiding krijgen.

Type product: Handreiking voor risicomanagement bij cliënten met een LVB.

Wat levert dit product je op? Dit product biedt de mogelijkheid om te kijken naar het inrichten van het risicomanagementplan. Er wordt gekeken naar de benadering van LVB cliënten om daarop het risicomanagement aan te passen. Het is een geschikt instrument om adaptieve vaardigheden (aanpassingsvaardigheden) en het emotionele functioneringsniveau van cliënten met een LVB in kaart te brengen en te betrekken in plannen van risicomanagement. Dit product biedt een handreiking aan professionals om in de praktijk het risicodenken uit de forensische zorg en het functioneringsniveau uit de VG-zorg beter op elkaar af te stemmen in de behandeling van LVB-clieñten.

Toepasbaar BW/MO-sector:

Op dit moment loopt er binnen KFZ een andere call waarbij ontwikkeld wordt hoe dit product ingevoerd kan worden: Implementatie Handreiking Risicomanagement LVB (2018-93) De verwachte opleverdatum hiervan is in het voorjaar van 2020.

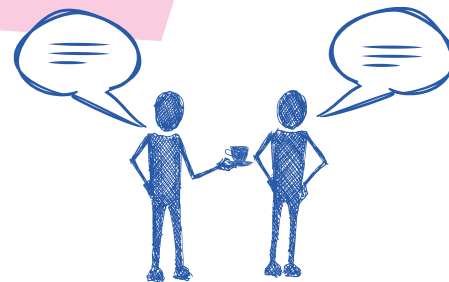
Samenwerking bij forensische cliënten in de opvang (Call 2016-56)

Voor wie: Professionals die werkzaam zijn binnen de maatschappelijke opvanginstanties.

Type product: Routekaart.

Wat levert dit product je op? Dit product biedt de mogelijkheid om winst te behalen in het verbeteren van de samenwerking tussen verschillende instellingen in de forensische zorg, met name als het gaat om cliënten die in de maatschappelijke opvang terecht komen. De routekaart die is opgesteld geeft inzicht in de aandachtspunten die spelen bij de route van de forensische cliënt naar passende begeleiding, zorg en behandeling. De aandachtspunten zijn vormgegeven als do's en dont's die zijn onderbouwd met een aantal concrete casussen.

Toepasbaar BW/MO-sector:

Weet Wat Je Kan E-Module (Call 2015-44) Weet Wat Je Kan Papieren module (Call 2013-3)

Voor wie: Professionals die werken met cliënten met LVB problematiek.

Type product: E-module en papieren module.

Wat levert dit product je op? Dit product biedt psycho-educatie en helpt om cliënten met een LVB te informeren over LVB problematiek en biedt hen daarnaast handvatten om hiermee om te gaan. Meer inzicht in de eigen beperking kan de kans op faalervaringen verminderen en de bereidheid om hulp aan te nemen vergroten. Weet Wat Je Kan (WWJK) maakt het diagnostisch stempel LVB bespreekbaar met cliënten en hun naasten en biedt handvatten om met de beperking om te gaan. Hierdoor helpt WWJK om de motivatie voor behandeling en begeleiding te vergroten en beschermende factoren te versterken.

E-module

Toepasbaar BW/MO-sector:

Papieren module

Toepasbaar BW/MO-sector:

Dit komt er nog aan!

De volgende producten zijn binnen KFZ nog in ontwikkeling en komen er aan:

Omgaan met de spagaat van het krachtgericht werken met forensische cliënten binnen de opvang (Call 2018-95)

Wat houdt dit product in: Er wordt onderzoek gedaan naar de meest voorkomende dilemma's en hoe (team) reflectie kan bijdragen bij het vinden van constructieve oplossingen. Het doel is om medewerkers inzicht te geven in hun professionele handelen met betrekking tot krachtgericht werken en om kritische reflectie te bevorderen. Met dit project wordt een werkboek met videofragmenten ontwikkeld met daarin:

- Een verhalende beschrijving van de meest gevonden dilemma's en gevolgen voor het professioneel handelen in de beroepspraktijk
- Een beschrijving van werkzame reflectiemodellen om om te gaan met dilemma's
- Een beschrijving en video hoe dat in de praktijk werkt en hoe medewerkers getraind kunnen worden om deze reflectiemodellen toe te passen

De verwachte opleverdatum voor dit product is eind 2020.

De spagaat van de medewerker

Gezinsbenadering vanuit een levensloop-perspectief in de MO/RIBW (Call 2018-96)

Wat houdt dit product in: Cliënten met een forensische titel brengen vanwege de complexe aard van hun problemen een extra uitdaging met zich mee voor professionals in de MO/RIBW (Regionale Instelling voor Beschermd en Begeleid Wonen). Het doel van dit project is om een handreiking te ontwikkelen die professionals (begeleiders en behandelaren) ondersteunt bij het werken met deze cliënten. De handreiking hanteert een gezinsbenadering volgens een levensloopperspectief.

De verwachte opleverdatum voor dit product is eind 2020.

Ontwikkeling checklist en semigestructureerd interview BW/MO-instellingen (Call 2019-115)

Vanuit KFZ is er een call/onderzoeksvraag uitgezet waarbij er een checklist, een semigestructureerd interview en een risicotaxatie instrument ontwikkeld gaat worden specifiek voor de BW/MO sector.

De verwachte opleverdatum voor dit product is nog niet bekend.

Deze factsheet is opgesteld in samenwerking met Exodus, HVO-Querido, Kessler Stichting, Kwintes, Labyrint Zorg & Werk, Leviaan, Leger des Heils, Moveoo, RIBW Groep Overijssel, SMO Traverse en Verdihuis. De opdrachtgever is de stuurgroep Forensische Deskundigheidsbevordering, met ondersteuning van het EFP.

kwaliteit
forensische
zorg

valente⁷

Branchevereniging voor participatie,
begeleiding en veilige opvang